

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 882/2022
18.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиле – противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Невена Савчић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Милован Комненић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 480/21 од 16.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 18.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 480/21 од 16.09.2021. године у делу у коме је потврђена првостепена пресуда у ставу четвртом и петом изреке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 1650/19 од 30.03.2021. године, која је исправљена решењем истог суда П2 1650/19 од 27.05.2021. године, ставом првим изреке, малолетно дете парничних странака, ВВ рођена ...2003. године у ..., поверена је мајци, на самостално вршење родитељског права. Овом пресудом измењена је пресуда Првог основног суда у Београду П2 895/15 од 27.09.2016. године у ставу другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, лични односи малолетне ВВ са оцем одвијаће се по договору родитеља. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле – противтужене у делу у коме је тражила да суд уреди модел виђања оца са мал.дететом преко досуђеног па до траженог модела виђања као неоснован. Ставом четвртим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је обавезан тужени – противтужилац ББ да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од 20.000,00 динара почев од 04.05.2018. године, као дана подношења тужбе па убудуће, док за то постоје законски услови и то сваког 01.-ог до 05.-тог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун мајке, с тим што је дужан да доспеле, а неисплаћене износе на име издржавања мал.детета плати одједном у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом петим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог – противтужиоца да на име свог доприноса за издржавање мал. ГГ и мал. ВВ плаћа месечно по 20%, а на име издржавања мал. ДД месечно износ од 10% од зараде коју остварује у Привредном друштву „...“ доо ..., почев од 11.11.2019. године као дана подношења противтужбе па убудуће док за то постоје законски услови, уплатом на текући рачун законске

заступнице мал.деце, као неоснован. Ставом шестим изреке, одбијен је предлог тужиле – противтужене којим је тражила да се до правноснажног окончања поступка обавезе тужени – противтужилац да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од 20.000,00 динара, сваког 01.-ог до 05.-тог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун мајке, законске заступнице, с тим што је дужан да доспеле а неисплаћене износе на име издржавања мал.детета плати одједном у року од 15 дана од дана пријема решења, као неоснован. Ставом седмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 480/21 од 16.09.2021. године, одбијене су, као неосноване, жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда у првом, четвртном, петом, шестом и седмом ставу изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилја је поднела одговор на ревизију.

Испитујући пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) у вези члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности. Наводима ревизије туженог да побијана пресуда садржи разлоге који су неразумљиви и противречни сами себи указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због које се сагласно одредби члана 407. ЗПП, ревизија не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Првог основног суда у Београду П2 895/15 од 27.09.2016. године, разведен је брак парничних странака, а малолетна деца и то ГГ рођена2003. године и ДД рођена ...2010. године поверена мајци на самостално вршење родитељског права, док је малолетна ВВ рођена ...2003. године поверена оцу на самостално вршење родитељског права. Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П2 569/2017 од 19.12.2017. године обавезан је тужени да на име доприноса за издржавање мал. ДД плаћа месечно износ од 17.000,00 динара почев од 19.12.2017. године па убудуће, а за издржавање мал. ГГ износ од 20.000,00 динара месечно, почев од 14.05.2015. године па убудуће, док је мајка обавезана по службеној дужности да на име издржавања мал. ВВ плаћа 20.000,00 динара почев од 14.05.2015. године па убудуће, у ком делу је Врховни касациони суд ову пресуду заједно са пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 249/18 од 21.06.2018. године преиначио тако што је обавезана мајка да почев од 14.05.2015. године па убудуће на име издржавања мал. ВВ плаћа износ од 18.000,00 динара. ВВ је живела са оцем све до 2018. године, када је прешла да живи са мајком и сестрама ГГ и ДД. Према мишљењу ГЦСР, Одељење ..., потребе мал. ВВ су адекватно задовољене у породици мајке, па је у најбољем интересу мал. детета да се повери мајци на самостално вршење родитељског права. Тужилја је засновала нову брачну заједницу и добила четврто дете ...2020. године. Са супругом и децом живи у кући у ..., површине 100м², која је власништво њеног супруга. Тужилја је тренутно на породилском

боловању и прима накнаду зараде у износу од 15.000,00 динара месечно, као и матерински додатак за рођење четвртог детета у износу од 18.000,00 динара месечно. Објекат у коме станују је из викендице претворен у објекат за свакодневну употребу и шестомесечни трошкови за воду износе око 3.000,00 динара, трошкови струје око 5.000 – 6.000,00 динара месечно, зими и око 10.000,00 динара, за грејање на пелет око 80.000,00 динара, а трошкови чишћења септичке јаме око 50 евра месечно. Супруг је ..., има чији најам месечно издваја 400 евра, пре пандемије када је имао више посла месечно је зарађивао око 150.000,00 динара, при чему и он има законску обавезу издржавања своја два старија сина. Тужени је такође засновао нову брачну заједницу и пре седам месеци је добио четврто дете. Запослен је у фирми ... са месечним приходом од 37.000,00 динара, с тим што је пре три месеца почео да ради у ординацији пријатељице као ..., где на име прегледа и интервенција оствари месечни приход од око 10.000,00 динара. Живи у стану површине 58м² који је власништво његово мајке за који на име трошкова инфостана издваја око 2.000,00 динара, око 10.000,00 динара за струју зими и око 1.000,00 динара лети, око 1.800,00 динара за кабловску телевизију. Власник је стана у ..., површине 70м² који му је купила мајка и за који мајка сноси све трошкове. Његова супруга је незапослена и месечно за бебу плаћа трошкове у износу од око 7.000,00 динара. У издржавању деце помаже му мајка тако што му за издржавање деце месечно даје око 200 евра, помаже му у куповини ствари за децу, деци даје новац и најмање једанпут месечно купи деци храну. Од пријатеља који држе здраву храну набавља за децу суплементе. Не поседује аутомобил, већ од својих пријатеља узима аутомобил на коришћење и не троши новац за гориво јер му пријатељи дају аутомобил напуњен горивом. Мал. ВВ и ГГ иду у трећи разред средње медицинске школе и трошкови за набавку уџбеника износе око 3.000,00 динара. Малолетна ВВ има инсулинемију и на шестомесечном нивоу има трошкове за тестирање у износу од 7.000,00 динара и трошкове за улошке за обућу у износу од 7.800,00 динара. Због здравствених проблема иде приватно код лекара и на шестомесечном нивоу ти трошкови износе око 12.000,00 динара, носи протезу чији трошкови износе 500 евра, користи специфичну безглутенску исхрану и трошкови исхрану за њу и њене сестре износе око 20.000,00 динара. Трошкови суплемената износе 4.000,00 динара. Трошкови козметике за мал. ГГ и ВВ износе по 5.000,00 динара месечно, а за мал. ДД око 2.000 – 3.000,00 динара. Трошкови гардеробе по детету износе око 4.000,00 до 5.000,00 динара, трошкови мобилног телефона за ГГ и ВВ по 1.200,00 динара месечно, а трошкови превоза по 2.500,00 динара месечно за све три зоне, с обзиром да живе у ... За џепарац ГГ и ВВ добијају износ од по 2.000,00 динара месечно. Мал. ДД иде у пети разред основне школе у ... и трошкови уџбеника и школског прибора за ову годину су износили 15.000,00 динара, али како је она треће дете наредних школских година уџбеници ће бити бесплатни. Потребе на месечном нивоу малолетне ВВ и ГГ износе по 36.000,00 динара, а мал. ДД 30.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је у најбољем интересу мал. ВВ да се повери мајци на самостално вршење родитељског права, а да се лични односи детета и оца одвијају по договору родитеља. С обзиром на утврђене потребе мал. ВВ и материјалне могућности родитеља, имајући у виду све критеријуме прописане одредбама Породичног закона, обавезао је туженог да доприноси издржавању мал. ВВ у износу од 20.000,00 динара ценећи да ће овај износ заједно са доприносом мајке бити довољан да задовољи основне потребе мал. детета, а неће угрозити личну егзистенцију туженог и егзистенцију лица која је дужан да издржава, будући на капацитете туженог за прибављање додатних послова, могућности да уз помоћ пријатеља себи обезбеди погодности и прибави ствари без материјалне

надокнаде, као и да поседује непокретност која може да донесе приход. Захтев за измену висине обавезе туженог да доприноси издржавању мал. ВВ и ГГ је одбијен, јер се нису измениле околности на основу којих је донета ранија пресуда у мери која би утицала на смањење обавезе туженог.

Другостепени суд је прихватио правну аргументацију првостепеног суда у погледу обавезе издржавања мал. ВВ, налазећи да је правилно примењено материјално право када је одлучено о висини доприноса за издржавање мал. ВВ. Такође, другостепени суд налази да је правилно одбијен противтужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да на име доприноса за издржавање мал. ГГ и ВВ плаћа 20%, а мал. ДД износ од 10% од зараде, али не због разлога наведених у првостепеној пресуди, већ због недостатка пасивне легитимације на страни мајке, с обзиром на то да су повериоци обавезе издржавања мал. деца а не тужиља.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови одлучили о висини доприноса туженог за издржавање малолетне ВВ. Такође је другостепени суд правилном применом материјалног права оценио пасивну легитимацију тужиље по противтужби туженог за измену одлуке о висини доприноса за издржавање мал. деце.

Према члану 160. Породичног закона, издржавање се одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1.). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.). Могућност дужника издржавања, зависи од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3.).

Према члану 278. став 2. Породичног закона тужбу за издржавање може поднети лице које се у смислу овог закона сматра повериоцем односно дужником издржавања.

Супротно наводима ревизије, имајући у виду околности који се односе на потребе малолетне ВВ и то не само у погледу уобичајених животних и школских активности, већ и у односу на здравствене потребе детета, правилан је закључак нижестепених судова да је износ на чије је плаћање по основу издржавања обавезан тужени адекватан да би се задовољиле месечне потребе мал. ВВ. Побијаном одлуком правилно су цењене све релевантне околности прописане чланом 160. став 1. и 2. Породичног закона које су од утицаја на одлуку о висини издржавања малолетне ВВ уз адекватну оцену могућности тужиље и туженог утврђених применом члана 160. став 3. наведеног закона.

Правилност оцене релевантних околности прописаних чланом 160. Породичног закона није доведена у сумњу ревизијским наводима туженог да је висина обавезе за издржавање малолетне ВВ превисоко одмерена, с обзиром на околности утврђеног чињеничног стања у погледу уобичајених потреба малолетне ВВ, знатних трошкова у односу на здравствене проблеме детета, материјалне могућности родитеља и потребу да се на сваки начин активно ангажују у циљу доприноса издржавању малолетне деце, те правилне процене да ће досуђеним износом уз допринос мајке адекватно бити

задовољена процењена потреба мал. ВВ, а да се притом егзистенција туженог не угрози. Наводи ревизије представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде у овом делу, које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П2 569/17 од 19.12.2017. године, тужени је као отац обавезан да на име издржавања мал. ГГ плаћа износ од 20.000,00 динара месечно, а на име издржавања мал. ДД износ од 17.000,00 динара. Противтужбу за измену и смањење обавезе издржавања тужени је поднео у односу на мајку деце која није пасивно легитимисана, за разлику од деце са којима тужени је у материјално-правном односу у погледу обавезе издржавања. Висина издржавања утврђена правноснажном пресудом подложна је промени коју тужбом може захтевати родитељ дужник издржавања у односу на дете као повериоца издржавања или по тужби детета против родитеља који је одлуком суда обавезан на плаћање доприноса за дечје издржавање. У поступку по тужби за промену висине издржавања мал. детета као странку у поступку заступа родитељ који самостално врши родитељско право у складу са одлуком суда, а са својством законског заступника. Стога се неосновано ревизијом оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда у односу на одлуку по противтужби.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић